

джерелах, за умов довгого зберігання не можна піддавати процесам копіювання. По-друге — матеріал дисків / касет має термін зношення. По-третє — умови зберігання цифрової продукції не завжди відбувалися на належному рівні, з порушеннями основних правил захисту інформації.

Отже, модернізація технологій — доволі складний, довготривалий та енергомісткий процес. В основу його технічних правил покладено також і велику надію на те, щоб не зашкодити інформації, яка зберігається доволі довгий час. Проте альтернативи немає — зафіксований мультимедійний продукт потрібно реставрувати, зісканувати та перевипустити на нових цифрових джерелах. Такі технічні компоненти покликані допомогти дослідникам — фольклористам, музикознавцям, культурологам, інженерам звукозапису, інженерам-акустикам — глибше пізнати шляхи розвитку української пісенності періоду ХІХ–ХХ ст. Переконані, що сучасна історія звукозапису повинна базуватися на історіографічних архівах, які нині конче потребують унормування законів якісного оцифрування платівок.

Л. Шемет

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ АКОРДЕОНІСТІВ: СУЧАСНІ СВІТОВІ ПРАКТИКИ

L. Shemet

DISTANCE LEARNING OF ACCORDIONIONISTS: MODERN WORLD PRACTICES

Із розвитком Інтернету, значною віддаленістю більшості бажаючих оволодіти навичками гри на акордеоні від провідних освітніх центрів, а також коронавірусною пандемією все більше студентів навчаються дистанційно в онлайн-режимі. В останні десятиліття значної популярності набули приватні онлайн-школи для клавішного та кнопкового акордеону, мультимедійні онлайн-курси для діатонічного акордеону.

На платформах Your Space Music Lessons, Accordion Online Academy навчають на різних типах акордеонів, зокрема клавішному, кнопковому, з вільним басом (виборною лівою клавіатурою), цифровому, діатонічному, намагаючись поєднувати традиційні та сучасні підходи в наданні відповідних теоретичних знань та формуванні практичних навичок. Зазвичай освітні послуги пропонуються на трьох рівнях: початковому / скретч, середньому / проміжному та просунутому.

Безпосередньо навчальний процес може відбуватися в спеціально створеному онлайн-класі з корисними функціями. Яскравим прикладом у цьому плані є платформа Tutorfull, яка використовує інтерактивну дошку для здійснення поміток, а також завантаження й обмін файлів різних типів та анотації документів у режимі реального часу. Це відмінний спосіб дуже ефективно вивчити інструмент, оскільки кожен отримує персоналізований зворотний зв'язок, який допоможе працювати над своїми слабкими місцями. Серед інших навчальних ресурсів на різних сайтах представлені записи відеоуроків, нотні збірки, методичні рекомендації, навчальні посібники, електронні книги.

Спеціалісти (інструктори, експерти, репетитори, наставники) з акордеону, як правило, досить досвідчені фахівці, які володіють різними виконавськими техніками, стилями, педагогічними підходами, щоб допомогти студентам досконало опанувати відповідні ігрові навички, виконавські прийоми, специфіку відтворення музики різних стилів і жанрів. Вони відрізняються один від одного певними особливостями та способами навчання, мають власні відео, які демонструють їх гру і методику викладання, та часто надають короткий опис своїх уроків. Заняття,

проведені з викладачем, можуть записуватися, а потім найбільш важливі його фрагменти завантажуватися на портал особистого облікового запису студента. Ця функція є гарним способом відстеження прогресу, а також дозволяє повертатися та переглядати певні частини.

Більшість викладачів пропонують як живі, так і онлайн-уроки. У вступі до свого профілю вони зазвичай пишуть важливу інформацію, яка допомагає зробити той чи інший вибір. Таким чином, можна побачити ціну, необхідний рівень кваліфікації та досвід викладача. Відгуки інших студентів також є дуже корисними при спробі знайти відповідного репетитора.

Деякі вебсайти, приміром TakeLessons, SuperProf, Apprentus, Online Accordion teachers via webcam, мають доволі велику кількість приватних викладачів з різним досвідом роботи та з різних країн, пропонуючи доступні й надійні онлайн-уроки гри на акордеоні різними мовами у всіх можливих стилях. Попри те, що більшість викладачів є кваліфікованими, компетентними музикантами та інструкторами, вони спочатку підтверджують свій рівень за допомогою спеціальних досліджень, а Play With a Pro одразу фільтрує вчителів та надає можливість навчати тільки професіоналам світового рівня. Окремі платформи, наприклад LessonFace, створюють умови для підвищення кваліфікації викладачів завдяки організації курсів інструкторів для всіх рівнів, вікових груп та типів акордеону.

Цікаві онлайн-курси для органетто організовані італійською Accademia del Mantice та для кадзунського акордеону на онлайн-порталі Louisiana Folk Roots.

Інформація на вебсайтах постійно оновлюється, а каталог онлайн-уроків періодично поповнюється новими мелодіями, музичними творами різних жанрів та стилів, яскравими зразками інтерпретації відомих композицій тощо.

Є. Козеняшев

ДРИМБА — УКРАЇНСЬКИЙ ВАРГАН

Y. Kozeniashev

DRYMBA — UKRAINIAN VARGAN

Варган, або щелепна арфа, є відомий у всьому світі. Він має багато назв залежно від культури і регіону. Існує багато оповідань та стародавніх артефактів, які свідчать, що варган має довгу і розвинуту історію, яка пов'язана з історією наших предків. Відомий європейський музикознавець Фон Бакс, вивчаючи варгани багатьох країн світу, склав перелік з 1150 назв, та виявив, що багато з них пов'язані зі словом «рот» — «ротова скрипка чи арфа» (від старослов'янської *варга* (рот) та грецької *органон* (музичний) та зі звуком чи механікою інструменту (угорською *доромб* — вібрація). Вік деяких артефактів варганів, які були знайдені на території Європи та Азії, сягає двох з половиною тисяч років.

Варган (дримба, хомуз, дан-мои, коу-ксяни, доромби, кубиз...) — це язичково-щипковий інструмент, у якому об'єднані ознаки язичкових, щипкових та духових інструментів. Одночасно він є також й ударним інструментом. Як щипковий інструмент, він складається з рами та закріплених на ній тростині (з металу, дерева, очерету або бамбуку). Його тримають зубами, а на тростині грають пальцями. Модифікація вібрації здійснюється завдяки зміні форми рота і положення язика.

Діапазон українського варгана — *дримби* — може давати діапазон двох октав. Найчастіше він використовується в гуцульському музичному побуті. Існує її